

Prof. dr hab. Grzegorz Nagórski
Akademia Muzyczna
im. Karola Szymanowskiego
w Katowicach

Katowice 01.02.2025

**Recenzja w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora
habilitowanego w dziedzinie sztuki, dyscyplinie artystycznej sztuki
muzyczne doktorowi Tomaszowi Szymusiowi.**

Zleceniodawca recenzji

Zlecenie zostało podjęte w związku z uchwałą nr 2 Rady Naukowej Dyscypliny Sztuki Muzycznej Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie z dnia 28 października 2024 roku, działającej na podstawie art. 221 ust. 5 w zw. Z art. 178 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w zw. z §20 ust. 1 Procedury dotyczącej czynności w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego, dotyczącą powołania mojej osoby jako recenzenta komisji habilitacyjnej w postępowaniu habilitacyjnym Pana dra Tomasza Szymusia.

Podstawowe dane o habilitancie

Pan Tomasz Szymuś rozpoczął swoją edukację muzyczną w klasie fortepianu Ogniska Muzycznego w Bartoszycach, kontynuując ją w Państwowej Szkole Muzycznej II st. im. Fryderyka Chopina w Olsztynie, w klasie oboju. W 1998 ukończył studia na Wydziale Jazzu i Muzyki Rozrywkowej Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach w klasie prof. Zbigniewa Kalemby. W 2019 roku uzyskał stopień doktora na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie. Tytuł rozprawy doktorskiej: "Orkiestra rozrywkowa - zagadnienia wykonawcze i interpretacyjne na podstawie wybranych kompozycji i autorskich aranżacji".

Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu

Od 2012 roku jest pracownikiem Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie na Wydziale Sztuki, Instytutu Muzyki. Od 2019 roku zatrudniony na stanowisku adiunkta.

Ocena autoreferatu

W autoreferacie Pan dr Tomasz Szymuś zawarł informacje o uzyskanym stopniu naukowym, oraz o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych i artystycznych. Następnie jako szczególne osiągnięcie naukowo artystyczne habilitant wskazał występ w charakterze dyrygenta musicalu "Kopernik" w Operze Krakowskiej w Krakowie. Omówienie osiągnięcia artystycznego stanowi istotną część autoreferatu, gdzie wymienieni zostają: kompozytor, autor libretta, autor tekstów utworów, reżyser, postaci i wykonawcy oraz data premiery. Przedstawiony został cel naukowy/artystyczny, zagadnienia związane z przygotowaniem kompozycji i osiągnięte wyniki wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania. W dalszej części autoreferatu opisuje przebieg kariery zawodowej i aktywności naukowej i artystycznej. Ostatni punkt autoreferatu stanowi informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę i sztukę.

Ocena dorobku naukowego i dydaktycznego, organizacyjnego oraz popularyzującego naukę lub sztukę.

Dr Tomasz Szymuś pracuje na stanowisku adiunkta w Instytucie Muzyki na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Prowadzi zajęcia z kompozycji i aranżacji (studia I i II stopnia), edycji nut (studia I stopnia), zespoły muzyki rozrywkowej - pop, rock, R&B, big-band (studia I i II stopnia), techniki aranżacji komputerowej. Uczestniczył w tworzeniu nowego kierunku - Produkcja muzyczna i realizacja dźwięku, na którym prowadzi zajęcia z produkcji muzycznej, harmonii funkcyjnej i kreacji dźwiękowej. Habilitant wspomina o byciu promotorem dyplomów artystycznych i prowadzeniu warsztatów dotyczących zespołów rozrywkowych i aranżacji w szkołach muzycznych I i II stopnia, jednak nazwiska dyplomantów i nazwy szkół nie zostały dołączone. Działalność w zakresie popularyzacji nauki i sztuki habilitanta wynika głównie ze wzmożonej aktywności koncertowej. Wymienione zostały dwa seminaria, prowadzone na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy - "Od pomysłu do koncertu", poruszające zagadnienia związane

z organizacją koncertu (rodzaj wydarzenia, wynajęcie sali, pozyskiwanie środków, promocja itp.) oraz “Aranżer, kompozytor i dyrygent w jednym” na Wydziale Dyrygentury i Kompozycji UMFC w Warszawie. Ponadto jest autorem artykułu w miesięczniku HI - FI i Muzyka, dotyczącym koncertów muzyki orkiestrowej z wykorzystaniem nagłośnienia i wpływem akustyki na brzmienie.

W 2020 r. był członkiem kapituły w XIV edycji Teatralnych Nagród Muzycznych im. Jana Kiepury. W latach 2004-2007 był członkiem jury konkursu kompozytorskiego “O Warmio Moja Miła”. Był jurorem w eliminacjach programu “Szansa na sukces” (2009), Festiwalu “Top Trendy” (2009-2010), eliminacjach do programu “Mam Talent” (2011) czy eliminacjach do programu “X FACTOR” (2011-2018).

Ocena dorobku artystycznego

Początek kariery dra Tomasza Szymusia datuje się na lata 1997-1998, kiedy będąc jeszcze studentem Wydziału Jazzu Akademii Muzycznej w Katowicach prowadził big band jazzowy na festiwalu muzycznym FAMA w Świnoujściu. Po ukończeniu studiów podjął współpracę z teatrem muzycznym ROMA w charakterze pianisty orkiestrowego musicali: “Crazy for You”, “Piotruś Pan”, “Miss Saigon” i jako drugi dyrygent w musicalu “Koty”. Kolejne musicale z jego udziałem to: “Grease”, “Taniec Wampirów” i “Nędznicy”. Rok 2006 stanowi punkt zwrotny w karierze habilitanta za sprawą powstałej wtedy i działającej po dzień dzisiejszy - “Tomasz Szymuś Orkiestra”. Od tego czasu wystąpił jako kierownik muzyczny i aranżer na Festiwalu Piosenki w Sopocie (siedem razy), Krajowym Festiwalu Piosenki Polskiej w Opolu (osiem razy) i w tak prestiżowych wydarzeniach muzycznych jak: Taniec z Gwiazdami, Mam Talent, X-Factor, Szansa na Sukces, Superstarcie, Voice of Poland, Jak oni śpiewają i Idol. Wystąpił ze swoją orkiestrą w tak prestiżowych salach jak: Opera Narodowa i Teatr Wielki w Warszawie, Opera Nova w Bydgoszczy, Opera Bałtycka w Gdańsku, Lincoln Center w Nowym Jorku, sala Act Main Hall w Hamamatsu w Japonii, Narodowe Forum Muzyki we Wrocławiu, NOSPR w Katowicach i większości filharmonii w Polsce. W 80-cio lecie wybuchu drugiej wojny światowej współtworzył widowisko muzyczne “Tak zaczynała się wojna”. Koncert odbył się 1 września 2019 roku na placu przed Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku. Wydarzenie było transmitowane do wszystkich krajów Europy i zostało docenione pierwszym miejscem na międzynarodowym konkursie X Global Event Awards - Eventex 2020. Tego samego roku, wspólnie z autorką libretta Ałbeną Grabowską i autorem tekstów Danielem Wyszogrodzkim, napisał musical - “Pora Jeziora” wystawiony w Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej, którym dyrygował na zmianę z profesorem Piotrem Sułkowskim. Jest kierownikiem muzycznym musicalu ”Company”, wystawianym w Warszawskiej Operze Kameralnej, oraz “Piękna i Bestia” w Teatrze Muzycznym w Poznaniu. Za musical “Company” został nominowany, w kategorii dyrygent, w XVII Teatralnych Nagrodach Muzycznych im. Jana Kiepury. Dr Tomasz Szymuś ma na

swoim koncercie około pięciu tysięcy aranżacji z czego trzysta to opracowania autorskich kompozycji habilitanta. Jako dyrygent współpracował z następującymi zespołami: Polska Orkiestra Radiowa, Sinfonia Juventus, Capella Bydgosciensis, Elbląska Orkiestra Kameralna, Orkiestra Sinfonia Artis, Orkiestra Teatru Muzycznego Roma, Orkiestra Opery Podlaskiej, Orkiestra Opery Nova w Bydgoszczy, Orkiestra Filharmonii Pomorskiej, Orkiestra Filharmonii Jeleniogórskiej, Orkiestra Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej, Orkiestra Filharmonii Płockiej, Orkiestra Filharmonii Szczecińskiej, Orkiestra Filharmonii Gorzowskiej, Reprezentacyjna Orkiestra Wojska Polskiego, Filharmonia Podkarpacka. Jego współpraca z artystami odbywa się na płaszczyznach: dyrygenckiej, aranżacyjnej, kompozytorskiej i nagraniowej. Występuje z artystami reprezentującymi różnorodne obszary stylistyczne z pośród, których należy wymienić tych z kręgu muzyki klasycznej, jak min.: Jose Carreras, Aleksandra Kurzak, Małgorzata Walewska, Arnold Rutkowski, Andrzej Lampert, Stanislav Kuflyuk, Iwona Socha, musicalu: Tomasz Steciuk, Damian Aleksander, Janusz Kruciński, Wojciech Daniel, Karol Drozd, Olga Szomańska, Marcin Franc, czy artystów reprezentujących muzykę jazzową i rozrywkową, jak min.: Violetta Villas, Ewa Bem, Anna Maria Jopek, Edyta Geppert, Urszula Dudziak, Kayah, Jacek Wójcicki, Halina Frąckowiak, Ryszard Rynkowski, Andrzej Dąbrowski, Lora Szafran, Natalia Kukulska, Katarzyna Groniec, Mieczysław Szcześniak, Janusz Radek, Monika Borzym.

Wykaz aktywności artystycznej po uzyskaniu stopnia doktora jest imponujący. Są to głównie koncerty z dużym aparatem wykonawczym i programy telewizyjne, w których pełni on rolę kierownika muzycznego, dyrygenta czy aranżera. Artyści, którym towarzyszy to głównie gwiazdy polskiej sceny muzyki popularnej. Jedynymi problematycznymi pozycjami, spośród przedstawionych koncertów, wydają się być tzw. "imprezy zamknięte" w opisie, których nie zostali wymienieni artyści/muzycy oraz program tych wydarzeń.

Ocena osiągnięcia artystycznego

Muzykę do musicalu skomponował dr Tomasz Szymuś, autorką libretta jest Ałbena Grabowska, autorem tekstów Daniel Wyszogrodzki a reżyserem Jakub Szydłowski.

Wykonawcy:

Chór Opery Krakowskiej przygotowany przez Janusza Wierzgacza
MIKOŁAJ KOPERNIK - astronom, kanonik, lekarz - Marcin Franc
DANTYSZEK/NARRATOR - dyplomata i biskup - Paweł Erdman
ANDRZEJ KOPERNIK - brat Mikołaja - Wojciech Daniel
ŁUKASZ WATZENRODE - wuj Mikołaja, biskup warmiński - Damian Aleksander
ANNA SCHILLING - gospodyni Mikołaja - Agnieszka Przekupień
KRYSZYNA STULPAWITZ - siostrzenica Mikołaja - Karolina Gwóźdź
KASPER STULPAWITZ - mąż Krystyny, dobosz księcia Albrechta - Maciej Tomaszewski

ALEKSANDER SCULTETI - astronom i kartograf, przyjaciel Mikołaja - Jeremiasz Gzyl
GEORG JOACHIM VON LAUCHEN (RETYK) - niemiecki uczony, astronom, uczeń
Kopernika, redaktor „De revolutionibus” - Michał Dutkowski
ANDRZEJ OSIANDER - teolog, wydawca „De revolutionibus” - Alan Bochnak
MNISI (grupa wokalna), ŻACY, MIESZCZKI I MIESZCZANIE, ASTRONOMOWIE,
PACJENCI, MATKA Z DZIECKIEM, SŁUŻĄCE, POSŁAŃCY, WYDAWCY, CHŁOPI,
KRZYŻACY - członkowie chóru Opery Krakowskiej
KUGLARZE, PACJENCI, LEKARZE, SŁUŻBA, WYDAWCY - zespół taneczny Opery
Krakowskiej

Dzieło miało swoje prawykonanie 20.05.2023 r. na dziedzińcu Wzgórza Katedralnego we Fromborku (dyrygent Piotr Sułkowski), wykonanie dzieła z Tomaszem Szymusiem w roli dyrygenta 5.10.2023 r. w operze Krakowskiej w Krakowie.

Muzyka do musicalu powstawała na przełomie 2022 i 2023 roku, w związku z rocznicą 550 - tych urodzin i 480 - tej rocznicy śmierci Mikołaja Kopernika. Dwuaktowy Spektakl Opery Krakowskiej łączy elementy tradycyjnego teatru muzycznego z nowoczesnymi rozwiązaniami artystycznymi, jak: gra światła, mapping czy efekty dźwiękowe. Muzyka pojawiająca się w spektaklu jest różnorodna pod względem stylistycznym łącząc elementy muzyki klasycznej, dodekafonicznej i współczesnej piosenki w kontekście aparatu wykonawczego w postaci orkiestry symfonicznej, chóru i muzyki elektronicznej z wykorzystaniem sekcji rytmicznej. Partytury sporządzone zostały starannie i czytelnie.

Wysłuchanie ścieżki dźwiękowej musicalu “Kopernik” wskazuje na kompetencje i swobodę, z jaką w tym gatunku porusza się habilitant. Kompozycyjnie całość wydaje się być przemyślana i bez względu na pojawiające się stylistyki kolejnych scen, intryguje i współgra z tekstem. Instrumentacja, bez względu na ilość wykorzystanych instrumentów, zachowuje właściwe proporcje pozostawiając tekst na pierwszym planie. Wszyscy wokaliści i muzycy prezentują wysoki poziom wykonawczy czego potwierdzeniem jest przedstawione nagranie. Pan Tomasz Szymuś osiągnął taki efekt dzięki doświadczeniu nabytemu najpierw jako pianista, a potem dyrygent musicali, następnie kierownik muzyczny (“Company”, “Piękna i Bestia”) i autor muzyki do spektaklu muzycznego “Pora Jeziora” (2020).

Muzykę skomponowaną przez dra Tomasza Szymusia oceniam wysoko. Jest on z pewnością profesjonalistą na polu musicalu. Problem stanowi jednak tytuł osiągnięcia artystycznego - *Występ w charakterze dyrygenta musicalu “Kopernik” w Operze Krakowskiej w Krakowie*. Niestety brak nagrania video nie pozwolił precyzyjnie odnieść się do roli dyrygenta, jedynym kryterium do oceny pozostaje nagranie audio. Stwierdzam jednak na podstawie nagrania, że całość brzmi spójnie, co wydaje się być wypadkową skomponowanej muzyki, instrumentacji, przygotowania i poprowadzenia aparatu wykonawczego. Za wszystkie wymienione powyżej odpowiadał właśnie habilitant.

KONKLUZJA

Działalność dra Tomasza Szymusia jako dyrygenta, kierownika muzycznego, aranżera oraz kompozytora jest niezwykle bogata. Obecność na najważniejszych festiwalach muzyki popularnej, liczne koncerty telewizyjne i co niezwykle cenne, aktywność na polu musicalu pozwala na stwierdzenie, iż właśnie powyższe aktywności stały się naturalnym środowiskiem tego artysty. Dorobek pedagogiczny i popularyzatorski na chwilę obecną pozostawia pewien niedosyt, co można jednak tłumaczyć krótkim okresem pracy w uczelni wyższej, z którą jest związany. Przedstawione osiągnięcia artystyczne - *Występ w charakterze dyrygenta musicalu "Kopernik" w Operze Krakowskiej w Krakowie*, oceniam wysoko. Wykazało ono, że warsztat kompozytorski, przygotowanie zespołu i finalnie poprowadzenie przedstawienia zaowocowało interesującą propozycją artystyczną. Pan dr Tomasz Szymuś jest osobą kompetentną rozumiejącą i znającą specyfikę gatunku, jakim jest musical.

Niniejszym stwierdzam, że dorobek dra Tomasza Szymusia spełnia wymagania art. 219 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku. Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (Dz. U. z 2023, poz. 742 z póź. zm.)

Osiągnięcia artystyczne dr Tomasza Szymusia przyjmuję.

Grzegorz Nagórski

prof. dr hab. Grzegorz Nagórski